

A MUNKA

XXI. évfolyam, 4. szám.

ára 24 fillér

Salgótarján, 1943. Január 23.

Adjunk!

Január hó 17-étől február 7-ig rendezik országsszerte a gyűjtést a keleti harctéren küzdő honvédek családjainak megsegítésére. Felesleges bővebben magyarázni, hogy mit jelent ez a csak pénzbeli adományokat elfogadó mozgalom. Mindenki tudja, hogy az államnak nincs annyi pénze, amennyivel megkönnyíthetné a bevonult és a megszervezett keleti harctéren viaskodó honvédek családjainak nehéz sorsát. A magyar társadalom áldozatos szívére szorulunk tehát, hogy lehetővé tegye a könnyet és szeretetet gyűjtésnek azoknak a megpróbáltatott asszonyoknak és gyermekeknek a lelkében, akik a legtöbbet kockáztatják a mi jólétünkért.

Adjunk, adakozzunk minél gyorsabban és minél többet, mert csak így lesz fogadatja. Ne törődjünk most kicsinyes egyéni érdekekkel, apró örömek és kényelmek megsemmisítésével, amelyeket adakozásunkkal kockáztatunk, vagy éppen elszalasztunk, mert hazai szent célt szolgálunk, amikor a honvédek családjainak nyújtjuk filléreinket, vagy pengőnket.

Aki érezte valaha is azt a kellemes és közelebbi meg nem határozható, felemelő örömet, amit a jótett elkövetése után magunk előtt is titkolunk, most kétszeres kötelességének tartsa, hogy ezzel önmagának és nemzeti céljainak javát szolgálja.

Városunkban febr. 1-én és 2-án folytatják le a gyűjtést a helybeli charitatív öngyűjtések és egyúttal a megalakult véleményezőbizottság fogja a segélyezésre rászorultak

névsorát kivizsgálás alapján összeállítani és azt felterjeszteni a miskolci kerületi katonai parancsnoksághoz, ahonnan a segélyeket elbírálás után folyósítani fogják.

Népművelés.

A népművelés kérdése világszerte az elsőrendű problémák közé kezd emelkedni, hiszen sehol sem közömbös, hogy egyrészt a tömegek hogyan használják fel szabadidejüket, másrészt pedig, hogy miképpen folyik minél több szakismeretre és jellemnevelésre a nemzet oktatása. A rendszeres népművelőmunka az első világháború utáni időben Magyarországon indult meg legelőször és hogy nem tudott megközelítően sem akkora híre szerezni, mint a hasonló olasz és német mozgalom, — pedig mindakettő tanult a magyarból — az egyrészt művelőinek szerénysége, másrészt a rendelkezésre álló anyagi eszközök csekély volta is így a mozgalom kibontakozásának lassabb menete miatt van.

De ma már egyre többen figyelnek fel a magyar iskolakülvilág népművelésre és munkáját egyre többen — értik félre, mert csak a csúcstól látják: a fővárosi bizottság operaelőadásait, hangversenyait, tudományos előadásait s a vidéki népművelési munkát pedig csak a kimúlt kabarekban kigúnyolt analfabéta tanfolyamokban látják.

Nagyon helyesen nevezik ezt a tevékenységet *népművelésnek*, mert népnek számíthatnak mindenki ebben az országban, államtitkok, orvosok, diákok, munkások és háztartási alkalmazottak. És népművelés a mély zenekultúra nyújtása, az egyetemes színvonalú előadások, de népművelés azok a tanfolyamok is, amelyekben kisiparosoknak, kiskereskedőknek, ipari munkásoknak szakismeretet nyújtanak, megtanítják őket számolni, mérni, a fontos közérdekű fogalmazványok elkészítésére és nemes szórakoztatással lelküket művelik, kedélyüket képezik. Háziasszonyokat változtatásos, takarékosan és izetesen főzni, leneműt, ruhát javítani, szobni, varrni, sőt jól mosni és vasalni is. A háztartási alkalmazottakat arra a munkára, amelynek elvégzéséért tartják, fizetik és így megkímélik a háziasszonyt, hogy az vesződjön a tanításukkal, a kis cseledek pedig idegen asszonya sok indokolt, de még több indokolatlan kifakadásaitól.

Akik a fővárosban gyakrabban megfordulnak, olvassák el a pesti népművelési bizottság falragaszait, mi minden népművelés! Népművelés az idegennyelvek tanítása, földrajzi, gazdasági ismeretek nyújtása, stb. Végül népművelés az analfabéta-tanfolyamok is, mert ha romantikus ellágyulás is munkában elkerüldett kezű öreg magyarokat ceruzával vagy tollal a kezükben betűvetésre iskolapadokba kényszeríteni, elsőrendű nemzeti érdek, hogy ne legyen egyetlen negyven éves alul magyar, aki ne tudna írni és olvasni.

És fontos népművelési munka a népkönyvtárak ellenőrzése. Állítjuk: nagyon sok könyv jelent meg és jelenik meg, amelyek nem valók népkönyvtárakba. Nemcsak olyanok, amelyek olvasása káros lenne, de sok az ártalmatlan *főlöseles* könyv is. A dolgozó embernek és különösen a dolgozó egyszerű embernek kevés ideje jut az olvasásra, olvasnivalóját meg se tudja válogatni, tehát elsőrendű népművelési érdek okosnak, művelten irányítani az olvasásukat. Ugyanez áll a műkedvelői színelőadásokra is. Az élet amúgy is rengeteg vásári, selejt-

tes árut dob művészi, irodalmi csomagolásban mindnyájunk elé. Az irodalom, de ezeknek az előadásoknak szereplői és nézői csak nyernek vele, ha értékes dolgok előadására készletjük őket.

A falu népművelése még ezeken túl feladatok elé is állítja a munkásait. Köztudomású, hogy a földműves nép az év egy részében, különösen a téli hónapokban téltelenségre kárhozott. A régi főnők, szövészek világát kipusztította az iparosítás. Tétlen hónapjait hasznosítani gazdaságában fel nem használt anyagainak mint pl. a kukoricahéncs értékesíteni, és is a feladata ott a népművelésnek. A héncsből értékes közhazsnu cikkeket lehet készíteni. Papucsot, lábtörölt, szatyort, üvegeket burkolni, stb. Saját házi szülőselejteit megcsinálhatja, de jelentős jövődeimhez is járhat vele a nép, mert ezzel a dolgok könnyen értékesíthetők. És beszélhetünk arról is, hogy az agrárkultúra egyre jobban fejlődő tudomány. A legnagyobb válságok világszerte e körül vannak. A magyar agrárkultúra fejlődése pedig még nagyon nagy lehetőségeket rejt. Falvainkban ennek fejlesztése is elsőrendű téli népművelési munka. Egyelőre előadások, gazdalanfolyamok ezt a célt szolgálják.

Ipartelepeinken a sportpályák mellett kulturházak is épülnek. A nagyipar egyre inkább belátja, hogy nemcsak *mnkás é deke az önművelés, de a pálatat* is, hogy minél több szakmájában képzett, szellemi kultúrában elmélyült ember dolgozzék ott. S az ipartelepeken lakó tanítók és tisztviselők lelkeségét, találékonyságát és kulturáltsága sok új lehetőséget nyit a művelődni óhajító munkásság számára. Peldák erre, itt mifelénk, a bányatelepeken folyó népművelési előadásorozatok.

Népművelés kevésbé állami, mint inkább társadalmi feladat, ahol az államra a helyes irányító szerep vár. És népművelésnek lenni sem foglalkozás, hanem elsősorban lelkiélet dolga. Hivatás, amely az egyes emberek tudatát segíti, de az ország valamennyi népművelőjének egy célja, közös munkája élvezheti ezt a népet jövője egyetlen járható útjára.

(—ány.)

„A MUNKA” TÁRCÁJA

Két Isten szolgája.

Írta: Kisigmándi Géza.

— Allah nagy és hatalmas végtelen — autogtja Szelim bodzsa. Kétszer meghajította fejét kelet felé. — Így éjzaka, amikor a csillagokat nézem az éj tege-
rén, mindig eszembe jut az én hazám, ahol megpillantottam a földi élet napját... Tudod testvérem, én arra messze keletre születtem közel a tengerhez, ahol a le-
blykó csillag a feketén csapkodó hullá-
mokban merül el... Akárcsak az ember a többi ember emlékezetében... Ma élünk, holnap pedig már legjobb barátaink sem tudnak rólunk...

— Sötétben látod a világot — ellen-
kezett halkan a másik, aki egészen behu-
zódt az utmenti árokba.
— Téged testvérem, fűrkészte a
csillagok reszketését Szelim bodzsa, Allah
legkisebb szolgája — ezen a földön ne-
vekedett anya szült. A szavadon meg-
érzem, hogy nem Anatólia lankáin áldott
meg Allah... Te más szemmel látod a
napot, az éjszakát, a háborút, az embert,
általában a világot, mint én, az igazi tö-
rök... Hasztalan hunyorgatom öregedő sze-
meimet, a proféta felhőidjét legalább ti-

zenőt éve nem látom olyan fényesnek,
mint ezelőtt...

— Meggyengült a látásod. Azután
meg fátyolnyi felbő uszkál most is előtte
Nézd csak a Göncöl szekeret, akárhogyan
meresztem a szememet, a rudjából egy
csillagot sem látok. Hát így vagy te tes-
térem a holddal.

— Tudtam, hogy jó szívvvel áldott
meg Allah, a hatalmas. Ha megengedte
ajkaidat, méz folyik fogaid regeszből.
Arra születél, hogy erőt csepegtess a
proféta hiveinek szívébe, arra szántad
magadat, hogy növelj Allah hiveinek ha-
talmát idegen földön. Te még nem járál
Isztambulban. Nem hallgattad a tenger
sutogását. Nem láttad az Aranyzarv vi-
zeiben az augusztusi éjszaka tükörképét.
Nem hallottad, hogyan csattog a bübbő
madár Allahot dicserő éneke a derengően
sejtelmes éjszakában... Te csak ezt a ma-
gyari földet ismered, de én tudom, hogy
milyen országok fölött vet árnyékokat a
proféta és a felséges padisah lófarkas-
felhoidas zászlaja.

Szólkiálto madár sikongott el felet-
tük. Felnéztek rá. Eközben két csillag
szaladt le az égről és eltűnt a budai vár
mögött. Elmosódott kúrtázót szíttál feléjük
a csendes szél.

— Iszpáhi — mondta ábitattal a
bodzsa. — Nincs egész földön még egy
ilyen lovasság. Talán a magyar huszár...
Hej, testvérem, de nehéz a lelkem... A
proféta szent zászlaját féltem ott fenn a
budai várban, ahol Abdurahmán pasha
még kifent karddal vigyáz rá, de mi

lészén vele, ha a vén hős elbukik? Hi-
szén már betennél többször köszöntő-
t rá a tavasz. Ha Abdurahmán, akinek
Allah növelte meg az árnyékát, elesik a
keresztény seregek ellen vívott csatában,
akkor a felső Duna mentén végleg leha-
nyatik a szent zászló...

— Pihenjünk, testvérem — biztatta
meg a másik csendesen. Holnap be kell
jutnunk a várba. Tudod, hogy a keresz-
tényseregek egészen körülvélték. Még
nálunk sokkal fiatalabbaknak sem lézen
könnyű kijátszani az ostromlók éberségét.
Pihenj le, még majd örködöm nyugodal-
mas álmod felett.

— Köszönöm testvérem Allahban —
hálálkodott a vén mohamedán pap Ha-
nyatdótt az árokban. Két karját a feje alá
igazitotta. Fél perc múlva szabályos lé-
legzése bizonyította, hogy az igazak álma
aluszta. A fiatalabb pap jó felőrárt még
virrasztott mellette, aztán óvatosan felállt.
Hátára kanyarította lapos iszkáját és meg
a fűszálak hajlását is vigyázva, lépegetett
fel az utra. Sokáig hallgatott.

Forgatta a fejét, hogy honnan hoz
valamilyen neszt a csendesen fujdogáló
szellő, melynek percekig még annyi ereje
sem volt, hogy mozgassa az augusztusi
bűsségben kiszikkadt bojtorjánfű görcsös
fejét.

Itt hagyom az öreget — gondolta
és megindult szapora léptekkel. — Nem
esik baja hisz eddig nem jönnek a por-
tyázó lovások... Nagyon fordult már a
Göncölsekerének rudja, amikor megint
megállt és fűlt. Ajka elé tette a kezét.

Először olyan hangot ballatott, mint ami-
kor a fácsknyutok megjesztik és riadón
kakatol, majd pedig kétszer egymásután
a bagoly buhogását utánozta. Kis szünet
rá a sárgarigó szerelmes dala rikkant vi-
vása a felbő nyálból. Erre már nyugodt-
ban folytatta útját. A holdvilágban jól je-
belet látni, miként alakította át ruházatát
és mire az utmenti cserjésből eléjteleppant
egy hatalmas alak, már majdnem kilőg-
talan ferences csuha lötyögött ösztövré-
testén.

Isten Isten! — örvendezett a férfi
és úgy átolelte a jövevényt, hogy szinte fel-
emelte az ut porából. — Nebezen vártunk
fráter, mert birlátóink azt jelentették, hogy
jó dandárnyi iszpahi közeledik dél felől.

— Igazat mondák — nyugat-
ta meg a jövevényt a magyar lovasság ifjú hadja-
gyát. — Az iszpáhi be akarnak jutni a
várba. Biztosan tudom.

— A te szavad szent nekünk, Aduk-
lét fráter. hajolt meg Zamori Ferkó had-
nagy, aki Komárom vármege megbízásá-
ból állt be a Buda várát ostromló kereszt-
tény hadak sokaságába Új fel a tartásuk
lovunkra. Már vígan kocogtak a paripák,
amikor Ferkó hadnagy megszólalt: — Jó
birrel jár-ez fráter? — a fővezér több-
ször érdeklődött.

— Abogyan latoiatjuk. A török is
küld felmentő hadat, de keveset arra,
hogy aikt érjen el. Szelim bodzsa meg
a zászlóaljkat is elszámálta előttem...
— Nevettek. Az öreg török pap szent
meggyőződés szerint ugyanis Krisztus
egyszerű szolgája, aki Szent Ferenc sze-

Városunk közönsége a kormányzó úr nejeinek gyűjtésében.

A honvéd családok javára megindított gyűjtés tárgyában a hó 21-én, szervező értekezlet volt a városban. A polgármester elnöklése mellett megalakult a gyűjtőbizottság s a Mansz hűgységai vállalták ismét az adományok felajánlásainak s a fizetendő összegeknek egybegyűjtését.

Az értekezlet során tájékozódhatt mindenki, hogy tulajdonképpen párhuzamos gyűjtés történik. Az egyik a Kormányzó Öfomlétsága országos hasonló akciója javára, a másik pedig a helyi célokra, — a Bajtársi Szolgálat városi alkörzete javára. A városunkban nagyobb tömegekben élő bányász és gyáripari, valamint kézműves kisipari munkásság ugyanis önzetlenül gondoskodik saját önkéntes felajánlásai útján a sorából bevonult honvédek családjainak folyótárgy támogatásáról. — A vállalatok alkalmazásában nem álló egyéb honvédek családjainak támogatásáról pedig szintén gondoskodni kíván a Bajtársi Szolgálat, mert sokan vannak bevonulva a kereskedő, a kisgazda, cseléd, napszámos és egyéb foglalkozásuk sorából is.

bálya szerint élte áldozatos magyar életét; Allah vándorló dervise volt és így nem titkolt előtte semmit, ami azután méltóan hasznára vált az ostromló hadnak. Így történt az Ur 1686-ik évének augusztusában Hűvösvölgyben, ahonnan előlopakodva a török lovasság beleütközött a magyar huszárok áttörhetetlen gyűrűjébe,

„A tehetősektől ezeket és százakat, a szegényebektől filléreket, de mindenkitől kérünk”. Az „Országos gyűjtés a honvédcsaládokért” a hadavonultak hozzátartozóinak gondját enyhíti.

Hirdessen

„A MUNKA” politikai hetilapban!

A közeli napokban indulnak el a gyűjtők, hogy mindazoknak az adományait és felajánlásait egybegyűjtse, akik eddig még nem adakoztak, vagy kimaradtak. Azok, akik a vállalatoknál, vagy mint iparosok az Ipartestületnél s illetve közalkalmazottak a hivatali testületeiknél csoportosan és a fizetéseikből való havonkénti levonások után már adakoztak vagy adakoznak: — ez alkalommal kihagyatnak a gyűjtésből, de célszerű, ha ily irányú figyelembe vehetőségüket megfelelően igazolják.

Értesülésünk szerint a városháza tisztviselői és állandó alkalmazottai a háború végéig szóló hatállyal, havonként a törzsfizetésük 1 százalékát fizetik az említett célok felsegítésére és hasonló állásfoglalás céljából a város polgármestere az összes köztisztviselőket is megkereste.

Városunk lakosságának összegezett áldozatkészsége hű tükrre leszen a hazafias és szociális érzésből fakadó győzelmi akaratnak. — Eppen ezért mindazok akik már eddig is egyéb felhívásokból, vagy megkeresésekből folyólag már közvetlenül adakoztak: adományait a felmutatandó csekk, vagy utalványszelvényekkel hozzák a gyűjtőbizottságok tudomására.

Elismerés és köszönet.

A belügyminiszter az új év alkalmából a következő leiratot intézte a m. kir. rendőrség vidéki főkapitányához.

„A háborús állapotok folytán a rendőri szolgálat súlya nemcsak magának a szolgálatnak jelentőségében, hanem az egyes szervekre háruló rendkívüli teljesítményekben is fokozódik. Az a tény, a m. kir. rendőrség feladatokról ily rendkívüli viszonyok között is hiánytalanul tölti be, megnyugtatóan igazolja, hogy a m. kir. rendőrség tagjai át vannak hatva attól a tudattól, hogy nemzetünk és társadalmi berendezésünk sorsdöntő óráit élik, amikor a nemzet minden tagjától a maga helyén szükséges önmegtagadását és önfeláldozását menő erőfeszítést kíván. Ez a tudat biztos záloga annak, hogy a rendőrség tagjai önös érdeküket félretéve, áldo-

zatos lélekkel továbbra is bármely helyzetben eredményesen fognak megküzdni a rájuk háruló feladatokkal. Amidőn ezt őszinte örömmel és megnyugtatóan megállapítom, az évforduló alkalmából felkérem

Főkapitány urat, hogy a vezetése alatt álló főkapitányság egész hivatali testületének kiváló munkájáért legteljesebb elismeréssel és őszinte köszönetemmel kívánja megköszönni a munkáját.

Arcképcsarnok.

Ily cím alatt a torzmagyarok első képtárlatát nemrég-múltban már szemlélítettük. Szíre kerültek a borulatók, csilagimádók, britrajongók, kétkulacsosok, anyamasszonykatonák és mások. Reméltük, hogy újabb „kiállításra” nem lesz majd szükség. Sajnos, a minden eddigi méreteket meghaladó, öldöklő és pusztító tusakodás bőségre iramban tovább folyik és nemzetünk ragyogó értékei mellett nyilvánosságra hozza továbbra is a torzmagyarok különböző képviselőit.

Megrendülve tapasztaljuk, hogy a gyenge jellemű, vagy gonoszra bájla-mos emberek lelkületében hogyan ver-mély gyökeret mindenféle alantas szenvedély. A legelőbbben semmivel sem menthe-tők s nagyrészt bázárulókna is ne-vezhetők. Arcképcsarnokban mutatjuk be egymásután az eltévelyedettek társadal-muknak közutálkozásra, közmegevelésre, nehogy becstelven viselkedésük hatása megrontsa becsületet, de egyszerű észjárásu honfitársainkat. A küzdő, vérző nemzet testéről el kel távolítanunk az undorító kelevényeket, a torzmagyarokat!

A rejtegetők.

Az anyagi javak szertelen felhalmozói a rejtegetők. Eléltárak tömve enni-innivalóval, szekrényeikben garmada ruha-nemű s ékszerfeléket is temérdek érték-ben vásároltak „feketén” s zugpiacokon. A legutóbbi önzésből. Mit törődnek ők szegénysorsu honfitársaikkal, akik nem versenyképesek a vevésben, beszerzésben s így nyomorúságban kell tengődniök. A rejtegetők dúsulnak a pénzben s indokoltan vélik, hogy a bizonytalan jövőre (?) hivatkozva mindenfelől összeharcol-janak, bármily nagy mennyiségben, belát-

hatatlan időkig! Őt személyre mondjuk, szívesen is, ha alkalom kínálkozik. Erőteljes, hogy az emberek igyekeznek, még túllátással is minden szükségességet beszerezni. De ez ne mások ártalmára történjen. A rejtegetők tevékenysége az országvagyon megőrzésével. Pedig, ha a keresztény és magyar együttérzést gyakorolnak az önérdék viz-szalatásító rabjai, a rejtegetők, talán egy nélkülöző se lenne a hazában!

A zugkufárok.

Ezek is felvásárló és felhalmozók. Na- niában szenvednek, de még sötétebb gondolkodású és szendéku alakok. Ezeknek nem a has az istenük, illetve nem az élvezetvágy ösztönzi őket, hanem a pénz-imádásból fakadó, telhetetlen bírvágy. Minél többet keresni majd a most eldugott cikkekből, portékákból, közszükségleti cu-gokból, ha a háború még tulsokáig elhúzódik! A zugkufárok elképzelése, illetve terve világos. Mivel egész Európában nálunk is ma holnap ugyiszólván csak a dígyártásra rendezkednek be a közüzemek és a gazdasági javak termelésében is lis-san csupán beosztottsággal lesz pótolható a fogyasztás, felvirrad majd a zugkereskedelem eldorádója! A jelszó tehát, hogy mindenfelől bármily áron megvenni, elraktározni, vagyis a közforgalomból ki-vonni s nyugodtan várni a kedvező pillantra. Ha eljön a közhiányok ideje, ók a karnak a nehéz helyzetben vámszerzői szerepre vállalkozni, vagyis megragadják a haszonért a piacra vinni elrejtett javakat! Arról ábrándoznak ezek a sziveten zugkufárok, hogy valamikor pénzhegyek trónolnak majd, előzőleg kiszípolozza a megzsorult honfitársaik tömegeit. Remél-jük azonban, hogy lecsap majd rájuk az illetékesek sújtó ökle. M. Gy.

Egyetértés és kitartás

A tél megpróbáltatásai most sokkal súlyosabban esnek a latba, mint rendes bekeverésben, mert az ország minden idegszálát megfeszítve és termelőerejét a lehető legmagasabbra fokozva arra törek-szik, hogy minél jobban és minél hamarabb eluntassa a bizonytalanságot, vagyis megnyerjük a háborút. Mások is ép-pen elegendő alkalom kínálkozik arra, hogy a magukkal tehetetlenebb, vagy ön-hibájukon kívül elesett embertársakon segítsünk. Most nagyon megnövekedett az elatlatlanok száma. Részt emiatt, mert a családfelelősség távol a hazától életük kockázatásával védik Európa közös el-tenségtel szemben az ősi rögöt, részint pedig a háborúokozta nehézségek és az időjárás viszontagságai juttattak egyeseket olyan sorsba, amelyen csak áldozatosan jó, adakozó lélekkel lehet segíteni.

Azt szoktuk mondani, hogy a nagy-rabivalott és nagyműtű nemzetek min-dig a nagy válságok idején mutatják meg igazi önüket. Ezer esztendő bizonyítja ennek a megállapításnak helyességét. Ezen az alapon nyugodtan hisszük és várjuk, hogy az ország minden itthonlevő lakója megérti a rábáruló kötelességet és anyagi erejéhez mérten segít azokon, akik a családfelelősségéről férti közvetlenül nem tud segíteni. A Főméltóságú Asszony nagy-szabásu mozgama a honvédek családjair-ét egyre jobban kibontakozik. Sok-sok megható történetet hallunk és olvasunk, melyeknek cselékű hősei a társadalom minden rétegeiből kikerülő derék magya-rok, akik nem egy esetben anyagi lebe-

tősegeik határát messze túllepve szelők adományaikkal enyhíteni a fájdalmat és letörölni a könnyet.

Sajnos, azonban akadnak olyanok is, akik nem értik meg a kor és a nemzet kiáltó szavát. Ezt is bátran meg kell mondanunk, mert ha véka alá dugjuk és igyekszünk elterelni róla a figyelmet, akkor csak ártalmára lennénk annak a nagy és szent nemzeti célnak, amelynek érdekében most mindnyájan dolgozunk.

Talán nem lesz még késő, talán magában áll az a nemlőrödöm, saugori, vagy csak önde egyéni érdekeit követő ember, ha látja a nála esetleg szerényebb sorban élő embertársának jóindulatát, amely a gyors adakozásban nyilvánul meg. Ezen az uton is reméljük, hogy megmozgunk néhány olyan embert, aki eddig elzárkózott a közösség nagy tudatának gondolatától.

Ugyancsak tíznél több évezredad megcáfoltatlan adatai bizonyítják azt is, hogy a legnagyobb válságokon is átvégződött ez a nemzet, ha tényleg megértették egymást. A megértés és együttérzés az a láthatatlan hatalom, amelyet véges emberi erővel ellensúlyozni, vagy megsemmisíteni nem lehet. Az egyesülésben rejlik erő lényegesen kisebb társulások alkalmával is világosan kitűnik, hát még mennyire hatványozottabb fokban mutatkozik akkor, ha öntudatos milliós tömegek és nemzeti érzéstől áthatott vezetők okos irányításával történik a megmozdulás.

Az emberi sors mindig forgandó és esendő. Ha átadjuk magunkat a véletlennek és hagyjuk, hogy játékszerré váljunk, akkor sohasem lehet reményünk a sikerre. Segíts magadon, az Isten is megsegít — hangzik az ősi közmondás, amelynek valóságát és igazságát nem lehet megcáfolni. A téli háború és ellenségeink nagy nekirugaszkodása most olyan eredményre vezetett, amelyben csak legjobban tudásunk, lelki, anyagi és minden egyéb tehetségünk teljes bevetésével tudunk megállni és eljutni a végső győzelemig.

Az egyetértés édes testvére a kitartásnak. Aki megérti nemzete kiáltva kérő szavát és hajlaja a távolból a rádió hangjaival hozzánkúszó harciáit, ösztönös magyar érzése és lelke sugallatára egész emberként a legnagyobb öntudattal áll be azok közé, akik tudják, hogy ebben a háborúban mi fogor kockán.

„Avassa a magyar társadalom ezt az alkalmat nemzeti áldozatkészségünk legszebb ünnepévé”. A napokban megkezdődik az országos gyűlés a honvédsaládok javára.

Hírek és különfelek

Önismeret.

A klasszikus bölcselnek nincs még egy sarkigazsága, amelyet annyian és annyiszor idéznek, mint a „gnóti sze auton” szokrateszi parancsát. És nincs még egy, amelyet oly nehéz volna követni.

„Ismerd meg te magadat”, — igen, az élet rögtön könnyebb volna, mentesebb tévelygésektől és csalódásoktól, ha az ember megismerhetné önmagát, de jaj, merre van az önmegismerés útja és ki az, aki elég erős ezt az utat végig is járni, ha egyszer megtalálta?

Sokat gondoltam már erre, amíg most igazán látom kétegyemet abban az előadásban, amelyet egyik külföldi tudós tartott nemrég Budapesten az egyéniségről és jellemről. A tudós az önmegismerés legfőbb nehézségét abban a „három Én”-ben látja, amely az ember lelki világát betölti, helyesebben kitölti. Az egyik „én” az, akinek az ember hiszi magát; a másik, akinek embertársai hiszik, vagy talán inkább: látják; a harmadik, aki az ember valójában. Bölcsében és tömörebben, azt hiszem, nem volna ászszefoglalható az a végetes és örök „trialismus”, amely az emert önmagától és embertársaitól elválasztja.

En nem láthatom magam tisztán, önmagamtól, embertársaim pedig nem láthatnak engem tisztán, önmaguktól. És ez az utóbbi a fájdalommasabb, jövőtehetetlenebb. En, ha tisztességesen igyekszem megismerni önmagamot, ráesszmélhetek fogyatékoságaimra és igyekszem az önmegismerésben eljutni addig, hogy képzelt énem és valódi énem legalább így hasonlítanak egymáshoz. De embertársaim többnyire úgy látnak bennünket, hogy

azt hiszik, lelkünkbe néznek, holott csak tükröt van előttük, amelyből a saját lelki arcuk néz vissza rájuk a mi vonásainkkal. Vagy ahogy a német mondja: wie der Schelm ist, so denkt er... — amilyen a kópé, úgy gondolkodik.

Az önismeret parancsa tehát azért oly csodálatos és azért oly nehéz, mert a mások megismeréséhez is csak önmagunk ismeretén át juthatunk el. De sajnos sokan vannak, akikből hiányzik a becsületes szándék: önmagába meglátni a rosszat, másban pedig a jót is... —y—n.

A hadbavonultak családtagjairól. A komoly időknél megfelelő szép példát adtak az ifjuságok a mátránovákai és homokterenyei szénszűnetes középiskolai diákok. A hadbavonultak visszamaradt családtagjainak felsegítési mozgalma javára január 17-én, — tehát az akció első napján — a mátránovákai munkáskaszinó nagytermében nagyarányú és nívós kultúrteret rendeztek. Minden diák nagy igyekezettel készült a tudásának javát adta. Volt ének, szavaltat, mókás jelenetek, hegedűszó, egyfelvonásos, tánc, vers, ismeretterjesztő előadás és előkép, szóval minden, ami a diákból csak kitelik, de minden a legzebb. A követésemelőt igyekezetet szép anyagi siker jutalmazta.

Eladó egy jóállapotban levő 37-es számú női cipő. Cim a kiadóhivatalban.

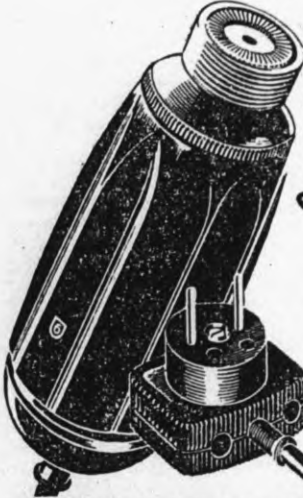
Az Északi Ferences Egyházközség január hó 26-án este fel 7 órai kezdettel tartja második vallásos KULTURESTJÉT a Ferences Rendház Kulturtermében. Az est műsora a következő: 1. Zenezm, előadja az acélgári zenekar, vezényel: Halmay György karnagy. 3. Ünnepi beszéd, tartja: Chikán János etesi plébános. 3. Zenezm, előadja az acélgári zenekar, vezényel: Halmay Gy. karnagy. 4. Mécs László verseiből szavalt Vertich József. 5. Hóstattek az életben. Karcolat, írta és felolvassa: Visnovszky László acélgári tanító, a Balassa társaság titkára. 6. Mécs László verseiből szavalt Vertich József. 7. Himnusz, énekl: a község. Legyünk ott minél nagyobb számmal a lelekemelő és a mai időkben vigaszt és enyhülést nyújtó esten! Mindenkit szeretettel várunk!

Idősebb uriember keres tágas, világos, feltétlen tiszta butorozott szobát, vagy egy szoba, előszoba, konyha, kamrás üres lakást, esetleg ellátással. Cim a kiadóban.

Főseposesság Salgótarjánban. A nógrád-hont-barsi evangélikus egyházmegye egyházközségei az egyházkerület élére került Kardos Gyula püspök és Laszkáry Gyula kerületi felügyelővé történt megválasztása következtében a megüresedett egyházmegyei elnökségre a múlt hónapban adták le szavazataikat, amelyeket a Horváth Sándor alispán előnökte alatt kiküldött bizottság jan. 16-án bontott fel. Ezek eredményeképpen állapított meg és hirdettetett ki, hogy az egyházmegye összes egyházközségei teljes egyhangúsággal Dr. Csengődy Lajos salgótarjáni lelkészt, eddigi tanügyi esperest és egyházmegyei felügyelővé vitéz Purgly L. keszei földbírtokost, egyházm. főjegyzőt választották meg, kiknek a hivatalos beiktatása február hónapban történik meg valószínűleg Salgótarjánban.

Eladó Zagyvapállván vasútállomás mellett egy 772□ 81 és egy 774□ 81 telek eladó jutányosan. Starjánban a Forgács utcában egy 444□ 81-es gyümölcsös, betonkúttal bekerítve sürgősen eladó. Cim a kiadóban.

Tartsuk be szigoruan a légvédelmi előírásokat.

Nem kell szappan,
penge, tal,
Ha PHILISHAVE-vel
borotvál!

PHILIPS

VILLANYBOROTVA
EGYEN-ÉS VÁLTOÁRAMON
MINDEN FESZULTSÉGRE

PHILISHAVE

MINDEN SZAKÜZLETBEN KAPHATÓ

Az északi Ferences Egyházközség

folyó. hó 19 én kedden este tartotta az idei első vallásos Kulturstjét a Ferences Rendházban.

A termet zsúfolásig megöltötte a szép és nemes és a hitbuzgalmi megmozdulások iránt fogékony és érdeklődő hallgatóság.

Az est műsorát P. Réz Marián plébános vezette be pár közvetlen meleg szóval, jutalva a vallásos esték mai nagy szükségességére.

A kiváló acélgári zenekar „Wolkmann F-dur” szerenádjának első tételével és egy „Mozart” zeneművel szerepelt, mint mindig, ezúttal is nagyszerűen. Összinte sikerük volt. Karnagyuk: Halmay György tehetséges és szívvel lélekkel a zenei életre hivatott egyéniség. Mindkét zeneművet lendülettel és hatásosan vezényelte.

Az est egyik előadója Erdős Béla sóshartyáni plébános volt. Ő a katolikus élet egyik erőssége, kiváló hitazonok és hitbuzgalmi folyóiratok munkatársa.

Előadásban a nagy Probászka püspök gondolatait foglalta össze a háborúról ékes csokorba. A mai időkben aktuális érdekléző gondolatok nagy hatású voltak a hallgatóságra, s a kitűnő előadót bosszan megtapsolták élményszerű felolvasásáért.

Tóth Ilonka és Bolla Mancsi egy-egy alkalmi, vallásos és hazafias költeményt adtak elő nagy sikerrel.

Az est másik előadója Wágner Sándor acélgári tanító volt, ki a „Babonáról” tartott egy rendkívül érdekes és szórakoztató előadást. Nem volt egy szava sem, mely ne lett volna mindenki számára tanulságos. Mindvégig nagy élvezettel halgatta végig a bájos halgatóság és utána lelkesen megtapsolta a kiváló és

rokonzenves előadót. Szeretnénk őt minél többször hallani!

A lelekemelő est a „Pápai himnusz” közös éneklésével ért véget.

E hó 26 én kedden lesz az egyházközség második vallásos szórakoztató estje. Legyünk ott minél nagyobb számmal. (V)

KERESEK 1 gyermekes család részére azonnali beköltözésre **butorozott SZOBÁT!** (Esetleg kőbő konyha használati!) **BUBÁRNK GYULA** Végb-nyomda.

ASPIRIN

csak
TABLETTÁKBAN
valódi!
EREDETISÉGÉTA
Bayer-KERESZI
BIZONYIIDA!

Vaszilij Nikolajevics megtérése.

(Honv. haditudósító század. Dr. Pásztor István hadnagy.)

Felvételész!

Megindulnak a kocsiszlopok a környék különböző pontjairól. Az üres kocsik zörgése megbontja a kisváros csendjét. Céljuk ugyanaz: a pályaudvar mellett buzgódló felvételezőhely.

Erdeklődve indulok meg utánuk én is, mert ilyen helyen gyakorta hall az ember újságokat.

Vártam a burgonyahegyeket, a préselésre előkészített friss, illatos szénát, az izes ropogós kenyert, a rendet, a tisztaságot... A hadi gépezet zavartalan működéséhez szükséges készletek biztosítását.

S hogy mindez megvolt, nem lepett meg, csak meglegedés, a biztonság nyugodt érzetét váltotta ki belőlem.

Nyugodtak lehetünk! Vannak, akik gondoskodnak rólunk.

Mosolygó arccal néztem, amint telnek az üres kocsik a egymásután mennek vissza vidám döcögéssel csapataikhoz.

Szemem végigszaladt a munkások sokaságán. Mielőtt elindulok, megnézem őket. Az arcukat, mely mindig a lélek egy darabját is megmutatja.

Munkás arcokat várok, kik ha a szövetséges csapatokból valók lelkesedéssel, ha foglyok, a beletörődöttség közönzével végzik munkájukat.

De polgári munkások is vannak itt a városból.

S ott volt Vaszilij Nikolajevics is, kire nem számítottam. Nem gondoltam, hogy az a kopottas, de tiszta ruhába öltözött ember, ki a széna préselőgépet igazgatja, s a szénát hordó lányok bánatos orosz dalait elmerengve hallgatja, foglyok.

Vitéz nagybányai Horthy Miklósné: „Az áldozat és a kötelesség jogán hívok minden igaz magyart újabb áldozatra.” Január 17-től február 7-ig Orsz. gyűjtés a honvédsaladókért!

Pedig az volt! Szeretném megismerni gondolatait. Mit érezhet itt. Német kéréseimre, bár hibátlanul beszélt, csak vakodva válaszolt. Szavain éneznit, megszokta már a kiváncsiskodó beszédet.

Oroszul kérdezem. Szeme megvilan, meglepődik.

— Ön oroszul tud? — kérdi s tartózkodása egyszerre feloldódik.

— Nehány szót már tanultam — mondom mosolyogva.

— Huszonnégy éves vagyok. Szarátovban születtem. Odaát — s kezével a hátamögé mutat a végteleen orosz síkságok felé — szakaszvezető voltam a meggyőződéses bolsevista. Azt ne csodálja — teszi hozzá gyorsan mentegetőzve — hisz ebben nevelődtem.

Kis szünetet tart, majd folytatja.

— Sokat tanultam. Valami nyugtalanság üdött, hogy műveljem magam. Jó fejtem van, könnyen ment. Szerettem a könyveket nagyon, de csak azokhoz jutottam hozzá, melyek a mi rendszerünket dicsérték, tömeneztek. En kritika nélkül, így mindent elfogadtam. Nem gondoltam arra, hogy ez esetleg másként is lehet a valóságban. Szólni, ellenvéleményen lenni annak, aki valami akart lenni, egyébként sem volt tanácsos.

Cigaretta pödör s lassan fűzi tovább a szót.

— Moszkvában is voltam tanfolyamokon. Ott megtanultam mindazt, ami a robbantásokkal összefügg, úgy elméletileg, mint gyakorlatilag. Már a finnországi harcokban is résztvettem. Az volt a véleményük — mondja kissé fáradtan — hogy bátran harcoltam, így utána egy hónap jutalomszabadságot kaptam. A német-orosz háború kiürítésekor, mint rohamosztagos kaptam beosztást. Kétszer megsebesültem, de visszajöttem a frontra. Ekkor azt a parancsot kaptam, hogy az elsőttől kezdve robbanóanyagot kell szállítani és ott elhelyezni, hogy mikor felrobbanjanak, s így ártas-

nak az ellenségnek.

— Hisz ez aljasság! — báborodom fel. Vállatvon.

— Megtettem! A szovjett nem ismer érzelmiséget. Éjtel volt. Causzva másztam a csataterén, hogy teljesítsem, mert akkor úgy éreztem, hogy kötelességem. Lassan kusztam s az egyik mozdulatlanul fekvő alaknál már minden előkészület megtemtettem a robbantáshoz. Továbbkusztam. Alig értem pár méter távolságra, mikor nyögést hallok mögöttem. Valaki vizet kért! Visszamegyek s felé nyújtom a vizet. Még éreztem a kéz remegését, mikor robbanás ráta meg a levegőt s szilánkok vágódtak szerteszét. A sebesült felrobbant. A vezetékhez ért s vége volt.

Vaszilij hangja lehanyatlak s úgy folytatja:

— Nekem szerencsém volt. Csak a karom kapott szilánkot, de itt belül valami megrepedt. Nem tudom mi. Másnap szakaszommal együtt megadtam magam. Nem volt erőm harcolni. Így! — mondja — nem akartam harcolni.

Szétnéz a kenyérhegyekre.

— Itt — mondja elcsukló hangon — minden van. Odaát...

Lemondóan legyint, majd így folytatja:

Uram! nekünk azt mondták s mi hittünk is benne, hogy önöknél elnyomás van s mindenki nyomorog és mi a népek felszabadításáért harcolunk.

Megfogom a kezét s úgy kérdezem:

— Még mindig hiszed?

Csillogó szemmel rázza a fejét.

De azért érzem, hogy még sok időnek kell elteltie, amíg itt ezeknél, a test után a lélek is egészen felszabadul.

Tavaszi újdonság!

SZÜCS-FÉLE

„Vitamin Crém”

A legmodernebb elvek szerint készített VITAMINDUS arc krém. Az arc bőr természetes tápanyagait tartalmazza s ezért rugalmassá, üdvé teszi és megóvja a ráncosodástól.

SZÜCS-FÉLE

„Bubi Arcsesz”

Megszünteti pattanásait és az arc bőr zsírosságát.

Kapható:

SZÜCS RÓBERT
MAGYAR KORONA
GYOGYSZERTÁRÁBAN.
SALGÓTARJÁN.

A napraforgóolaj ára A közel-látási miniszter megállapította az 1942. hazai terméshű napraforgómagból előállított olaj és az abból készült féltermékek legmagasabb fogyasztói árát. Az étkezési célra szolgáló nyers napraforgóolaj legmagasabb fogyasztói ára a rendelet értelmében az ország egész területén egységesen kg-ként 3 pengő 22 fillér, literenként pedig 2 92 pengő.

Bankjegylforgalmunk emelkedett. A Magyar Nemzeti Bank bankjegylforgalma a december 15-i kimutatás szerint a december 7-i forgalommal szemben 161 millió pengővel emelkedett. A váltópénzkészlet 02 millió pengővel növekedett. A külfölddel való fizetési forgalom céljára az alapszabályok 57. cikkének g) pontja alapján nyújtott hitelek 319 millió pengővel emelkedtek. Az 1931-ben felvett konszolidált külföldi hitelek 06 millió pengővel csökkentek. Az

„Egyéb követelések 619 millió pengővel, az „Egyéb tartozások” 614 millió pengővel apadtak.

Megjelenik minden hó 1-én a filatélia minden ágával foglalkozó szaklap. A

Bélyeghíradó

Felelős szerkesztő: DOBO ISTVÁN. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szabadka, Egressy utca 2 szám.

Megrendelhető és kapható: VÉGH KÁLMÁN könyv és papírkereskedésében SALGÓTARJÁN

Egyesszám ára 60 fillér. Előfizetés egész évre 7 pengő, szövetségi tagoknak 6 pengő.

Talált tárgy Salgótarján megyei város területén pénzárca, benne bélyeg és pénz találatot. Igazolt tulajdonosa a rendőrkapitányságnál a hivatalos órák alatt átveheti.

„Levetted-e a gondot azoknak a válláról, akiknek családjáról a mi biztonságunkért és életünkért harcolnak?” Tedd meg kötelességedet; adakozzál bőségesen a honvédsaladók javára.

Támogasd a Vöröskeresztet!

Talált tárgy. Salgótarján megyei város területén pénz találatot. Igazolt tulajdonosa a rendőrkapitányságnál a hivatalos órák alatt átveheti.

IRDESSEN!
A MUNKA
POLITIKAI HETILAPBAN!

SALGÓTARJÁNI
APOLLO MOZGÓ

Január 23-án szombaton, 24-én vasárnap és 25-én hétfőn Egy karintiai szabadságghós legendás küzdelme.

Tűzördög

Írta, rendezte és címszeretpet játszta: LUIS TRENKER. Főszereplők: Maria Holzmeister, rFitz Kampera, Hilde v. Stolz,

Január 26-án, kedden, 27-én, szerdán és 28-án, csütörtökön A cári Oroszország nagybercegeinek romantikus szerelme:

Vera Nikolskaja

Rendezte: Bolváry Géza. Főszereplők: Willy Fritsch, Marte Haré és Theo Lingner. Kiegészítők: Ula és Luce h.

Folynak az Országos Mezőgazdasági Kiállítás előkészületei.

Hírt adtunk már arról, hogy az országos mezőgazdasági kiállítást és tenyésztő állatvásárt a rendkívüli viszonyok ellenére ez évben is megrendezi és pedig a szokásos időpontban: március 27-április 4. napjain. A kiállítás sikeres megrendezéséhez ugyanis olyan fontos feltételek fűződnek éppen a háborús termelés iránnyitása, a minőségi és mennyiségi fejlesztés terén érvényesülő hatásai miatt, hogy a termelési propagandának ezt a hatalmas tényezőjét a közérdek sem nélkülözheti.

A vásárlási forgalom szempontjából is kedvezőek az előjelek. A vezető tenyésztők és tenyésztők értékes anyaggal készülnek a kiállításra, a vásárlási kedvező növekedése folytán pedig kedvező keresletre is lehet számítani. A tenyésztő csoportjában már január 10-én le is járt a jelentkezési határidő. Mivel az évtől kezdődőleg a kiállításra részvevő tenyésztők állataikat nem közvetlenül a rendezőbizottságtól, hanem a területileg illetékes állattenyésztő egyesületek által jelentik be, így számszerű adatok még nem állnak a rendezőbizottság rendelkezésére, a tájékoztató jelentések szerint azonban az összes állatcsoportokba olyan nagyszámú bejelentés érkezett, hogy az a rendelkezésre álló összes férő helyeket megüti és a múlt évhez hasonló műcs-eredménynek számító felhajtást fog biztosítani.

A többi csoportokban a bejelentés határideje február 15-én jár le. A rendezőbizottság ez évben is igyekszik a kiállítás alkalmából a szokásos utazási és egyéb kedvezményeket biztosítani és az illetékes tényezők meglehetősen érdeklődése arra a reményre jogosít, hogy e kedvezményeket engedélyezni fogják.

A rendezőbizottság már az ősz kezdete óta teljes felkészültséggel dolgozik és készséggel ad felvilágosítást bármilyen irányú érdeklődésre. (Budapest, IX. Köztársaság utca 8. sz. Tel.: 18-79-52.)

Megnyílt már a mezőgazdasági kiállítás utazási és propaganda irodája is: Budapest, VIII. Biha Lujza tér 1. szám alatt. (Telefon: 13-08-40.) Ez az iroda is díjtalanul áll az érdeklődő közönség rendelkezésére.

Adjatok, hogy a legtöbbet áldozók hozzatartozóit, gyermekeit minél erősebben ölelje át az örök Hungária istápoló karja! Minden magyar család kötelessége támogatni a honvédsaladókát.

6 pengőre emelték fel a gyapjú átvételi árat. A hivatalos lap január 13-i száma közli a közlekedésiügyi miniszter új gyapjúrendeletét, amely az 1943. évi nyírású birka- és báránygyapjú áráról, valamint a beszállított gyapjú után fizetendő nyírósulyi árkiegészítéséről és a termelési prémiumról intézkedik. A gyapjú alapárát felemelték 4.30 pengőről 6 pengőre, ami már egymagában közel 40 %-os emelést jelent. A rendelet szerint felül előnyöket biztosít annak a gazdának, aki a termelés mennyiségi fejlesztés terén átlagon felül eredményt érnek el. A felélt gyapjúár mellett ugyanis kétféle módon is árkiegészítéshez juthatnak a gazdák. Kétpengős prémium van részükre biztosítva a gyapjútöbblet minden kilogramja után, amelyet minden levonás nélkül kell kifizetni. További 50 fillér jutalom jár azoknak a gazdáknak, akik az átlagnál magasabb nyírósulyt érnek el.

Gyenge előmeneteli polgári iskolai tanulók tanítását vállalja Klein Béla. Értekezni lehet: hétköznap 12-1-gig, vasárnap 9-4 ig lakáson Monháza utca 25. szám.

IGMÁNDI RESERÜVIZ